

Kunduz

Volgens de beroepsdeformatie ben ik 24 uur per dag, zeven dag in de week, 52 weken per jaar militair. En hoewel dat soms (ernstinzet, Opplan) echt zo is, ligt de waarheid – gelukkig voor mij en het thuisfront – meer in het midden. Meestal ben ik dus 's avonds thuis. Behalve dan afgelopen week.

Ik beleefde mijn eerste week van een loopbaancursus in het centrum van de Benelux. En bij thuiskomst kon ik nog net voor de buis aanschuiven, waar premier Rutte en minister van Buitenlandse Zaken Rosenthal live het kabinetsbesluit toelichtten om een geïntegreerde politietrainingsmissie in Afghanistan uit te voeren.

Het was 7 januari 2011. Terwijl de Redeployment Task Force nog bezig is materiaal uit Uruzgan weg te kruien naar Coevorden, zullen mogelijk al vanaf mei Nederlandse militairen actief zijn in de noordelijke provincie Kunduz. Die grenst aan Tadzjikistan, één van de vele republieken van de voormalige Sowjet-Unie. In Kunduz is Duitsland lead nation, dus de Duitsers gaan onze force protection garanderen en de kastanjes uit het vuur halen als de poep de ventilator raakt.

Ja: als die ventilator wordt geraakt, geeft dat een bende.

Nee: in Kunduz zal Nederland niet worden ingezet voor offensieve militaire activiteiten. (Bedoeld wordt hier: geplande offensieve militaire activiteiten. Elke militair weet dat een kat in het nauw rare sprongen kan maken en mogelijk gewapenderwijs dingen zou moeten uitvoeren. Houd altijd een slag om de arm...)

Er gaan 'slechts' 545 man (en vrouw), slechts 4% van de geweldsincidenten vond in het noorden van Afghanistan plaats (premier Rutte) en "het geweld is nog altijd veel kleinschaliger dan in

*"De Duitsers
gaan onze force
protection
garanderen en
de kastanjes uit
het vuur halen*

... "

Uruzgan" (journalist Peter ter Velde). Bovendien: er gaan alleen militairen mee als trainers, ondersteuners, medici, technici, stafondersteuning, voor de inlichtingenpositie en voor logistieke ondersteuning. En last but not least: het gaat om "versterking van de civiele politie en de justitiële keten om het functioneren van de Afghaanse rechtsstaat te verbeteren."

Functioneren van de Afghaanse rechtsstaat? Heb ik de afgelopen jaren wat gemist?

Onwillekeurig gaan m'n gedachten terug naar het begin van de Task Force

Uruzgan, toen mr. Gijs Scholtens, in zijn gelijknamige boek, op zoek ging naar het recht in Afghanistan. Het was 2007.

Zonder rechtstaat zijn vrede en veiligheid onmogelijk. Met als kanttekening dat het rechtssysteem in Afghanistan gecompliceerder in elkaar zit dan in Nederland: een combinatie van statelijk recht, islamitisch recht (sharia) en gewoonterecht (Pashtunwali), via conflictoplossing door de stam- en dorpshoofden. De boodschap van Scholtens, militair specialist juridische zaken, was intussen helder: "Zonder rule of law geen stability of security".

Het is januari 2011.

Stabiliteit en veiligheid zijn in Afghanistan nog steeds ver te zoeken. Naar mijn mening en niet alleen de mijne, teert de door het westen in het zadel gehouden regering-Karzai nog altijd op een disfunctionerende rechtsstaat, ook in Uruzgan en Kunduz. Nog bar weinig Afghanen houden zich aan de rechtsregels en het fenomeen wetgevende, uitvoerende en rechtsprekende macht (trias politica) is voorlopig alleen een gewenste end-state van de internationale gemeenschap.

Nog in mei vorig jaar kwam de Duitse commerciële zender N24 met een documentaire getiteld 'Krieg im Indianerland. Die Bundeswehr in Kundus'. Indianerland: door de Taliban gecontroleerd gebied. Toch is het wat mij betreft prima om – rekening houdend met artikel 100 uit de Grondwet, het Toetsingskader en de aanbevelingen van de Tijdelijke Commissie Besluitvorming Uitzendingen (2000) – te besluiten tot uitzending van militairen naar dat indianerland.

Naar geitenlanden zijn we ook geweest. En de toekomst van de 'gemiddelde Afghaan' is mij meer waard dan de versterking van de civiele politie en de justitiële keten.

Marcel van Hemert